

[Aksel Larsen.]

kan bebrejde mig, at jeg alt for meget har troet, hvor jeg også burde vide. I hvert tilfælde, da det ikke alene blev sagt af Khrustjev og andre sovjetledere, hvordan forholdene havde været og til dels stadig er i Sovjetunionen, men der også blev lagt dokumenter på bordet, som beviste det, drog jeg den slutning, og det har jeg sagt i kommunistpartiet, og det ved det ærede medlem hr. Fuglsang, at jeg føler mig som medansvarlig; og jeg kan i hvert tilfælde ikke på nogen måde fortsætte i politik, uden at jeg må drage de fornødne konsekvenser for mig selv, og jeg vil ikke fremtidig gå og tro på, hvad man fortæller mig, jeg vil have lov til at undersøge det, jeg vil søge at anlægge en selvstændig vurdering, og hvis jeg finder, at der er noget, der kan roses, vil jeg rose det, og finder jeg, at der er noget, der bør kritiseres, vil jeg kritisere det.

Ja, noget sådant blev konciperet af mig, vedtaget såvel af centralkomiteen som af en partikonference og senere af en ekstraordinær partikongres i det kommunistiske parti. Men jeg tænker, at de, der hørte det ærede medlem hr. Fuglsangs tale i første omgang af denne debat, vil erkende, at disse beslutninger fra det kommunistiske parti levede det ærede medlem hr. Fuglsang ikke op til. Det er ikke mig, der har forladt det kommunistiske parti, jeg er blevet sparket ud af det, fordi jeg forlangte, at man skulle overholde en kongresbeslutning fra 1957. Jeg havde håbet, at den kongresbeslutning var alvorlig ment, ville blive efterlevet. Det blev den ikke.

Nu ved jeg godt, at var jeg ikke blevet ekskluderet, var jeg vel selv gået, for jeg kunne ikke mere på nogen måde have medansvar for den politik, det kommunistiske parti fører, når det ikke vil lære af fortidens fejl. Jeg har ikke haft et ønske om at fortsætte i politik, og måske er det forkert af mig, at jeg har ladet mig, skal vi sige presse, men når 18 000 vælgere sender én deres underskrift og beder én være med til en ny partidannelse, når man uden at have

partiapparat, uden at have kontor, uden at have penge til frimærker får disse 18 000 underskrifter, ja, så er det jo lidt svært at sige: nej, nu deserterer jeg fra det politiske liv. Derfor har vi forsøgt, og så vil det vise sig, om det lykkes. Lykkes det ikke, er det ikke dermed videnskabeligt bevist, at vi havde uret i vort forsøg, men så kan det jo godt være, at det vil anses som praktisk mislykket.

Jeg har ikke søgt nogen kendelse fra berigtigelsesnævnet om, at jeg ikke er kommunist, for man kan kalde mig, hvad man vil. Det, jeg har forlangt en kendelse om, er noget helt andet, nemlig at det parti, jeg repræsenterer, ikke, hvis det fik magt, ville nægte sine modstandere adgang til mikrofonen. Noget sådant blev påstået i Aktuelt; det var det, jeg krævede berigtiget med den tilføjelse, at man kaldte mit parti et kommunistparti, jeg tillod mig at gøre opmærksom på, at det hedder socialistisk folkeparti. Om det sidste kunne kræves berigtiget, ved jeg ikke. Nu kom det med i berigtigelsen, men det væsentlige var dette, at jeg ønsker at fastslå, også belært af de erfaringer, vi har gjort, af det, som vi har fået fortalt så meget om, bl. a. af Khrustjev og andre, at det parti, jeg repræsenterer nu, ikke vil være med til — heller ikke hvis vi skulle få magten, heller ikke hvis vi skulle få flertal alene, hvad vi ikke regner med, men heller ikke, hvis vi skulle få det, vil gøre os til et monopolparti — at nægte de andre partier ret til at eksistere eller nægte andre partier ret til at drive agitation. Det, jeg har krævet berigtiget og fået en berigtigelse af, det har det ærede medlem hr. Fuglsang ikke krævet berigtigelse af, skønt vedkommende beskyldning var rettet både mod det kommunistiske parti og socialistisk folkeparti, og Land og Folk har ikke engang haft to linjer til protest mod den karakteristisk, der blev givet i Aktuelt.

Lad mig derpå beskæftige mig med andre spørgsmål, der har været fremme i debatten. Den har jo især været domineret af spørgs-